

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palatium

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gazaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

Beati Misericordes quia eorum augentur, cumulanturque bona, vt testatur
veritas ipsa inquiring. Centuplum accipiet c. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54477)

quid ergò erit nobis? quibus sic Dominus respondit: Qui hæc supradicta fecerit. *Centuplum accipiet & vitam aeternam possidebit.* Quæ verba nè friuola vel fictitia quis arbitretur, excellentissimo confirmabo exemplo.

Synesius Episcopus Cyprus vicinum paganum nomine Euagrium ad fidem conuertit. Qui mori proximus cum de bonis fortunæ disponere vellet, Episcopo sexaginta auri pondera pauperibus distribuenda tradidit, ea tamen conditione, vt in futuro sæculo ea centupla reciperet. Quod ita futurum cum Episcopus promisisset, domum rediens filijs iniunxit vt scedulam obligationis sepulchro imponerent. Et vita functus est. Tertio post obitū die Episcopo apparens eum sic allocutus est: vade prope ad sepulchrum, & testimoniales litteras, solutionis acceptæ, recipe. Expergefactus, territusque Episcopus, illucescente die conuocato clero atque Euagrij filio, ad sepulchrum perrexerunt. Vbi Philosophum erectum scedulamq; Episcopo huiusmodi porrigentem repererunt. *Euagrius Philosophus Episcopo salutem in Domino precatur. Commonefacere te volui Sancte Pater, debitum centuplum iuxta promissiones tu-*

H as mihi

as mihi restitutum, ideoque his litteris testificor mihi plenè satisfactum.

Nunquid promissio Domini verificata est? Centuplum accipiet & vitam eternam possidebit.

Genes. 26.

Quod quidem olim in terræ Patriarchæ Isaac fertilitate optimè figuratum fuit de qua sic, scriptura loquitur: *Seminavit autem Isaac in terra illa, & inuenit in anno ipso centuplum.* Hoc ipsum per pauperum manus emolumentum, hominibus inferendum insinuabat Dominus dicens: *mensuram bonam & cõfertam, & coagitatam, & supereffluentem dabunt in sinum vestrum.* Mensura bona (vt censet Stapleton) sunt bona fortunæ, quæ Dominus Misericordibus largitur in hac vita. Mensura conferta, sunt bona naturæ, qualia sunt, Sanitas, pulchritudo, prosperitas, nobilitas, atque vitæ diuturnitas. Mensura coagitata, sunt dona spiritualia, remissio peccatorum, & his similia. Mensura supereffluës est multiplicatio bonorum, cum vitæ æternæ retributione. O admirabile cõtuplum, quod diuinitate plenũ est! mirabile centuplum quod & Mathematici sumopere admirantur.

Quis igitur in hoc opere negligentem se præbebit? Quis non omni seposita mora
thefau-

thesaurum perquirat infinitum? Quis non centuplatum exoptat possidere præmiū, siquidem diuina voce dictū est: *centuplum accipiet*? Equidē non centuplum in terrenis & momentaneis, sed pro datis momentaneis, bonorū spiritualium recipiet thesaurū. Solent gazæ regū prætiosis includi cistulis; quis pauperū æraria despiciat in quibus æs in aurū, aqua in vinū, vestimentū in gloriam conuertitur? Alchimistas eos iure dixerim qui ex rebus tam modicis atq; caducis, incōparabilem sibi comparant thesaurum. Manus, etenim pauperū assimilare possum petitioni quam mydas Rex à dijs ex postulabat. Qui enim pauperi tradit meritò dicere potest.

*Corpore contigero, fuluum effice quicquid, Metamorph. 2.
vertatur in aurum.* Dicit enim Propheta in loco pauperis: *Pro are afferā aurū, & pro ferro Isais. 60.
afferam argentum.* Quæ quidē promissio replet claustra monachorum, Diuites incitat ad largitionē bonorū, largitores autem & c. inuitat ad hilaritatē mentiū *Iucundus n. homo qui miseretur.* Progrediatur nunc auar⁹, currat modo merciū studiosus procurator, nec in tanto lucro se præbeat desidiosū. Auarū inuito, sed nūquid lucri, scænorisq; retriguit cupiditas: En ecce centuplū repro-

H 2 mittit

Hom. 33. ad
pop. Antioch.

tibi Christus. An fortè mundano quæ st
deditus, mercaturæ huius, emolumenta
tura dubitas? An de fructu hæsitas? Chry
sostomum loquentem de Misericordia au
dias. *Ars, artium Misericordia questuosiss
ma. & subiungit: Non alterius indigens
tis, domos edificat, texit vestes, in assumpt
parat thesauros, facit ut mors superetur, dia
lum cohibet, Deo reddit similes, quid dignius
hac arte fuerit utilius? Quæ cum ita se ha
beant, quid obstat quominus ad eam pro
peres? Ni celeri pede procliuis omnino in
Misericordiæ amplexum iruperis, amoris
anchora, libidinisque atque terrenarum
diuitiarum vinculo teneri te voce altissima
propalabo. Nunquid Auarum verè te de
monstrabis? Dabit Misericordia pro pane
modico, Angelorum viaticum, pro cypho
aquæ frigidæ, gratiæ diuinæ abundantiam,
pro modica terræ hæreditate, cælorum lar
gietur imperium. Si bonorum omnium,
hæreditatisq; sumptibus computatis, cen
tuplata tibi quis bona largiri vellet, nun
quid animo lubenti eam conditionem ac
ceptares? Promittit Deus; an verbis eius fi
dem non adhibes? promissionis verba ex
cipe. *Centuplum accipies &c.* Si fortè insana
mentis, atque à ratione alienus incertitu
dinem*

dinem opponis euentus, ne quete tua in
incertum largiri velle respondes, quia non
est qui de receptione in altera vira testimo-
nium ferat; Sapientis testimonium audias
inquentis: *Alij diuidunt propria, & ditio-
res sunt.* An fortè ignoras benedictionem
viduæ Sarepthanæ, quæ quia subcineriti-
um Eliæ panem tribuerat, omni fuit gratia-
rum munere cumulata? Quia Misericordi-
am fecerat; audire meruit: *Hydria farina
non deficiet, nec lechythus olei imminuetur vs-
que ad diem qua daturus est Dominus pluui-
am super faciem terra.* Illa attamen nondum
Christum sciebat, nondum præcepta eius
audierat. Nondū prætiosi Sanguinis Chri-
sti prætium expenderat, nihilominus pro
modica panis largitione, duplicatum reci-
pit præmium. Hoc in quinq; panum mul-
tiplicatione luculētissime claruit, de quam
Prudentius sic canit.

Prouer. 2.

3. R. 8. 17.

Ioan. 6.

*Quinque Deus panes fregit, piscesque ge-
mellos.*

His hominum largè satiauit millia quinq;

Implentur nimio micarum fragmine corbes.

Bissen. aeterna tanta est opulentia mensæ.

Marcellus Abbas tempore quodam E-
piscopis tribus inopibus recenterq; à cap-
tiuitate liberatis subuenire volens Occo-

Surius tom.
6.

H 3 nomo

nomo p̄cepit vt vniuersam eis distribu-
 ret peccuniã. Is verò plus equò auaritię stu-
 dens, maioremq; quam conueniebat rei
 temporaliũ gerens sollicitudinẽ vnum au-
 reum referuauit, nouemq; alios quos habe-
 bat episcopis indigẽtibus distribuit. Mira-
 bile dictu! Vix peccuniam erogarat, cũ ec-
 ce opulẽtissimus quidã vir, nouem auri ta-
 lenta tradit, decimumq; proculdubio da-
 turus erat, si decimum aureum non refer-
 uasset. Qua re cognita, Abbas oeconomũ
 indiscretã sollicitudinẽ redarguens, dam-
 num q̄ ex auaritia euenerat demonstrauit.
Date igitur & dabitur vobis. Hoc etenim a-
 pertissimẽ his verbis Sapiens declarauit: *De*
primitijs frugũ tuarum da pauperibus, & im-
plebuntur horrea tua facietate. & hæc quidem
 præmia Misericordium quę in hac vita tri-
 buuntur, Patet hoc in historia S. Germani
 Episcopi qui pro largitione trium aureorũ,
 meruit trecẽtos aureos recipere. Nec absi-
 mile est q̄ de S. Ioanne Eleemosynario fer-
 tur, qui quia pauperibus quinq; aureos di-
 stribuerat, quingentos recipere meruit. Idẽ
 etiam luce clarius patet in Iudæo quodam,
 qui cũ bona sua ex vxoris persuasione pau-
 peribus distribuisset, sc̄noris loco aureum
 reportauit. Ex quò cũ pisciculum emisset,

Luc. 6.

Proverb. 3.

Prat. spirit.
cap. 185.

ad

ad maximas diuitias subito peruenit. Nam exenterato pisce lapidem Præciosum quē ibidem repererat aurifabro obtulit vendendum. Is magnitudine lapidis simul & pulchritudine stupefactus aureos quinque obtulit pro valore. Illud sibi arbitrabatur Iudæus, admiransque ait: tantumne dabis? Aurifaber irrideri se ob exiguam oblatam quantitatem arbitrans inquit: Viginti tibi aureos tradam. Illud sibi denuo arbitrabatur miser, qui lapidis ignorabat dignitatem, donec ex prætio valorem considerans (gradatim enim semper plures aureos offerebat aurifaber) trecetos pro lapide reportauit aureos, vt qui quinquaginta pauperibus tribuerat, Duplicatum cum scenore reciperet numerum. Quod quidem admirans factum, ex Iudæo Christianus factus est. Historiæ sufficiunt vt arbitror. Ratione quoque necnon similitudine, atque Patrum autoritate confirmare possum. Similitudinem præclaram affert D. Basilius inquit: *Quemadmodum frumentum in terrâ cadens lucrū proyicienti parit: sic panis in esu- rientē proyectus, multam in posterū tibi reddet utilitatē. Quæ quidē sententia, mihi quoq; aliud inserēdi ansam præbet. Quemadmodum enim qui sæminat granum in terram*

H 4

iaciens

iaciens centuplatum sperat fructum recipere; ita qui modicam in pauperes effundit Eleemosynam cœlestis vitæ præmia iure poterit expectare. Nec est quod aliquis obijciat, vereor ne ludam operam, bona mea distribuēdo, nam incertus sum an fortè in peccato mortali sim moriturus; ad hoc enim paucis respondeo. Nunquid lucrum fructusque cupidus arator se proprijs spoliât alimentis, seque quotidiana priuat annonâ, vt mittat in terram, licet temporis atque fortunæ ignoret euentum? Sic pariter agas, & vt Deus te à peccati labe immunem conseruet, Eleemosynas largire pauperibus, granum modicum diuitiarum tuarum in sinum pauperis mitte, nec huius seminis tenacem te præbeas, siquidem fructus huius seminis crescit in vitam

æternam Centuplum enim accipies.

